Informatiestromen op de luchthavens

Vast Comité van Toezicht op de politiediensten

Toezichtsonderzoek

Luchtfoto: WIM ROBBERECHTS & Co
Bron: Kamer van volksvertegenwoordigers, foto gerealiseerd met medewerking van de Directie Luchtsteun van de federale politie.

INHOUD

1. OPDRACHT ____ **3**

2. VOORWERP VAN HET ONDERZOEK/PROBLEEMSTELLING ____ **3**

2.1 Dossier “Operationele informatiestromen op de luchthavens” uit 2012 ---- 3

2.2 Dossier “Het doorgeven van informatie aan de badgecommissie” uit 2008 ---- 4

3. ONDERZOEKSVERRICHTINGEN/METHODOLOGIE ____ **4**

4. ANALYSE ____ **5**

4.1 Analyse van de aanbevelingen uit het dossier “Operationele informatiestromen op de luchthavens” uit 2012 ---- 5

4.1.1 Aanbeveling 1 5

4.1.2 Aanbeveling 2 7

4.1.3 Aanbeveling 3 8

4.1.4 Aanbeveling 4 9

4.1.5 Aanbeveling 5 10

4.1.6 Aanbeveling 6 11

4.1.7 Aanbeveling 7 11

4.1.8 Aanbeveling 8 13

4.1.9 Aanbeveling 9 14

4.1.10 Aanbeveling 10 (uit het dossier “Badgecommissie” uit 2008) 14

5. CONCLUSIES ____ **15**

6. AANBEVELINGEN ____ **16**

7. LIJST MET AFKORTINGEN ____ **17**

8. BIJLAGE “SCHEMA VEILIGHEIDSSCREENING WERKNEMERS LUCHTHAVEN” ____ **19**

9. BIJLAGE: “ANTWOORD VAN DE COMMISSARIS-GENERAAL” ____ **20**

Synthese van het onderzoek

Preambule

Het Vast Comité P besliste op de plenaire vergadering van 9 mei 2019 om het toezichtsonderzoek "*Informatiestromen op de luchthavens*" op te starten. In feite betreft het een opvolgingsonderzoek van de relevante en nog actuele aanbevelingen uit twee eerdere toezichtsonderzoeken: (1) "*Operationele informatiestromen op de luchthavens*" uit 2012 en (2) "*Het doorgeven van informatie aan de badgecommissie*" uit 2008. Eind 2018/begin 2019 werd de relevantie van de aanbevelingen uit beide dossiers reeds afgetoetst.

Het Comité P wenst na te gaan in welke mate de negen aanbevelingen uit het onderzoek "*Operationele informatiestromen op de luchthavens*" uit 2012 (verder *aanbevelingen uit 2012* genaamd) en de aanbeveling uit het onderzoek "*Het doorgeven van informatie aan de badgecommissie*" uit 2008 (verder *aanbeveling uit 2008* genaamd) uitgevoerd werden.

Inhoud van het rapport/methodologie

De volgende onderzoeksverrichtingen werden uitgevoerd van juni 2019 tot januari 2020: (1) duiding van het onderzoek aan de directie LPA, (2) opsturen van vragenlijsten aan de directie LPA en de vijf secties LPA en analyse van hun antwoorden, (3) plaatsbezoek en onderhoud met de directie LPA en de vijf sectiechefs LPA op basis van hun antwoorden, (4) onderhoud met de dienst screening van de federale politie, leden FGP HALLE-VILVOORDE/SITE AIRPORT, de gerechtelijk directeur FGP HALLE-VILVOORDE en de directeur BelPIU (CGCCR) en (5) globale analyse en uitschrijven van de eindconclusies en aanbevelingen, en dit steeds rekening houdend met de tegensprekelijkheid van het onderzoek.

Voornaamste onderzoeksbevindingen/conclusies

Niettegenstaande LPA zich bewust is van een informatiegestuurde politiewerking en de informatiedoorstroming zowel intern als extern LPA al een stuk vlotter verloopt, werd er nog onvoldoende uitvoering gegeven aan de aanbevelingen uit 2012. Sommige aanbevelingen werden maar zeer partieel of zelfs helemaal niet uitgevoerd. Hoewel er heel wat *best practices* te noteren vallen, is er vooral nog een gebrek aan (1) een grondige analyse van het echte personeelstekort, (2) een analyse met betrekking tot het oprichten van een centraal aangestuurd informatiekruispunt en/of expertisecentrum voor alle entiteiten LPA, (3) een procesbeschrijving en -opvolging op basis van een duidelijke fenomeenanalyse, (4) een duidelijke communicatiestrategie (niet steeds duidelijk via welk kanaal of welke tool informatie moet doorgestuurd worden), (5) een opsporingsprogramma (hoewel de nood eraan werd vastgesteld). De knelpunten uit 2008 met betrekking tot de badgecommissie werden wel zo goed als weggewerkt.

Aanbevelingen

De aanbevelingen uit 2012 dienen verder uitgevoerd te worden op basis van de in het verslag gestelde problematieken (zie *infra* punt 6).

In het kader van de aanbeveling uit 2008 (badgecommissie) dient de federale politie, samen met de voorziene partners, te streven naar een verdere optimalisatie van het evaluatiesysteem.

1. Opdracht

1. Het Vast Comité P besliste op de plenaire vergadering van 9 mei 2019 om het toezichtsonderzoek "*Operationele informatiestromen op de luchthavens*"[1] op te starten.

2. In feite betreft het een opvolgingsonderzoek van de relevante en nog actuele aanbevelingen uit twee eerdere toezichtsonderzoeken: (1) "*Operationele informatiestromen op de luchthavens*" uit 2012 en (2) "*Het doorgeven van informatie aan de badgecommissie*" uit 2008.

3. Het Comité P wenst bij dit onderzoek tevens rekening te houden met de aanbevelingen met betrekking tot de luchthavens geformuleerd door de Parlementaire Onderzoekscommissie "*belast met het onderzoek naar de omstandigheden die hebben geleid tot de terroristische aanslagen van 22 maart 2016 in de luchthaven Brussel-Nationaal en in het metrostation Maalbeek te Brussel, met inbegrip van de evolutie en de aanpak van de strijd tegen het radicalisme en de terroristische dreiging*", met dien verstande dat de Commissie enkel schreef over de nationale luchthaven ZAVENTEM en huidig onderzoek alle luchthavens beoogt.

2. Voorwerp van het onderzoek/probleemstelling

2.1 Dossier "Operationele informatiestromen op de luchthavens" uit 2012

4. In dit dossier werden de volgende negen aanbevelingen geformuleerd:

- Er moet voldoende aandacht zijn voor het investeren in de nodige personeelscapaciteit en het competentiemanagement op het vlak van informatiebeheer zowel in de ondersteunende structuren (AIK, CIT) als binnen de operationele diensten LPA en FGP ***(aanbeveling 1)***.

- Er is nood aan een duidelijke procesbeschrijving en -opvolging voor de operationele informatiestromen die niet beschreven zijn in de MFO-3[2] ***(aanbeveling 2)***.

- De directie LPA moet de nodige initiatieven nemen teneinde de operationele informatiestromen tussen de verschillende secties LPA vlotter en meer gestructureerd te laten verlopen ***(aanbeveling 3)***.

.....

[1] Het Vast Comité P besliste tijdens de plenaire vergadering van 16 april 2018 om nieuwe toezichts- en opvolgingsonderzoeken op te starten en zo tegemoet te komen aan de verzuchting van de parlementaire begeleidingscommissie om meer te investeren in toezichtsonderzoeken die betrekking hebben op de opvolging van aanbevelingen.

[2] MFO-3: Gemeenschappelijke richtlijn MFO-3 van de Ministers van Justitie en van Binnenlandse Zaken betreffende het informatiebeheer inzake gerechtelijke en bestuurlijke politie d.d. 14 juni 2002.

- Nagaan hoe de nood aan een expertisecentrum van luchtvaartgebonden materies kan ingevuld worden, en dit al dan niet gekoppeld aan een centrum voor operationele coördinatie en ondersteuning en een informatie- en 'intelligence'-centrum ***(aanbeveling 4)***.

- Het uitwerken door de directie LPA van de aanbevelingen van de CAF-evaluatie met betrekking tot de informatiestromen ***(aanbeveling 5)***.

- Gezien het bijzondere belang van de combinatie van bestuurlijke en gerechtelijke informatie binnen de luchthavenproblematiek, dienen beide informatiestromen op een geïntegreerde manier benaderd te worden en minder in een verzuilde benadering "DGJ/DGA" ***(aanbeveling 6)***.

- Werk maken van (1) samenwerkingsprotocollen en de noodzakelijke wettelijke bepalingen om de informatie-uitwisseling mogelijk te maken tussen politiediensten en private partners, VSSE, Douane, … en (2) meer gestructureerde contacten/informatie-uitwisseling met de externe partners met luchtvaartbevoegdheid (DGLV, Defensie, Belgocontrol) ***(aanbeveling 7)***.

- Er is duidelijk nood aan een allesomvattend opsporingsprogramma voor de volledige luchthavenproblematiek waarbij een kritieke succesfactor zeker het aanduiden is van één eindverantwoordelijke/leidinggevende, zonder hierbij evenwel stelling te nemen op welk niveau dit georganiseerd moet worden ***(aanbeveling 8)***.

- Er moet werk gemaakt worden van een functionele opleiding LPA ***(aanbeveling 9)***.

2.2 Dossier "Het doorgeven van informatie aan de badgecommissie" uit 2008

5. In dit dossier werd de volgende aanbeveling geformuleerd:

- De procedure intern de federale politie kan geoptimaliseerd worden door bijvoorbeeld te voorzien in een elektronische uitwisseling van de aanvragen met DGLV en het bekijken hoe de screening ook kan opgenomen worden in de ruimere politionele informatiestroom (***aanbeveling 10***).

3. Onderzoeksverrichtingen/methodologie

6. Nadat in eerste instantie was nagegaan of de aanbevelingen nog relevant waren en dit o.a. door aftoetsing aan het derde tussentijds verslag van het Parlementair Onderzoek, werd door de Dienst Enquêtes in april 2019 een onderzoeksvoorstel inzake opvolging van de aanbevelingen uit beide dossiers geformuleerd dat door het Comité P goedgekeurd werd op 9 mei 2019.

7. De volgende onderzoeksverrichtingen werden uitgevoerd van juni 2019 tot januari 2020: (1) duiding van het onderzoek aan de directie LPA, (2) opsturen van vragenlijsten aan de directie LPA en de vijf secties LPA en analyse van hun antwoorden, (3) plaatsbezoek en onderhoud met de directie LPA en de vijf sectiechefs LPA op basis van hun antwoorden, (4) onderhoud met de dienst screening van de federale politie, leden FGP HALLE-VILVOORDE/SITE AIRPORT, de gerechtelijk directeur FGP HALLE-VILVOORDE en de directeur BelPIU (CGCCR) en (5) globale analyse en uitschrijven van de eindconclusies en aanbevelingen.

8. Het Comité P koos ervoor om, met uitzondering van de nieuwe dienst BelPIU, enkel politiediensten te bevragen. De conclusies en aanbevelingen zijn dan ook bijna uitsluitend gebaseerd op de bevragingen zoals vermeld in randnummer 7, (2) tot (4).

9. Het Comité P garandeerde bij het opstellen van dit eindverslag de tegensprekelijkheid van het onderzoek. Zo werd het eindverslag in prelectuur overgemaakt aan de commissaris-generaal van de federale politie, hij formuleerde geen fundamentele opmerkingen (zie bijlage in punt 9).

4. Analyse

10. De analyse werd uitgevoerd per aanbeveling op basis van de hierboven beschreven onderzoeksdaden.

4.1 Analyse van de aanbevelingen uit het dossier “Operationele informatiestromen op de luchthavens” uit 2012

4.1.1 Aanbeveling 1

➢ Analyse

11. De personeelscapaciteit blijft een heikel punt bij LPA, vooral bij de grotere secties LPA (ZAVENTEM en GOSSELIES). Er komen heel wat opdrachten bij (zoals grenscontroles naar aanleiding van hits BELPIU, controles naar aanleiding van hits ANPR en in het kader van het beveiligingsplan voor de luchthaven dat werd opgesteld na de aanslagen van 2016) en hierdoor komt het informatiebeheer in het gedrang. Bij LPA directie is men zich wel degelijk bewust van het belang van een informatiegestuurde politiewerking maar de directeur stelt dat hiervoor te weinig personeel is. Na de aanslagen kreeg LPA er 182 personeelsleden bij, waarvan 99 voor LPA BRUNAT. Er kwamen ook nog 60 leden DAB (Dienst Beveiliging) bij. Gezien het grote verloop van personeel bleek dit eigenlijk een *vestzak-broekzakoperatie*. Het bijkomend personeel werd vooral ingezet voor het uitvoeren van verwijderingen en om onderzoeken van de FGP (bij LPA BRUNAT) over te nemen. Er zou volgens de directie LPA zelfs

onvoldoende personeel zijn voor de uitvoering van basistaken of het opvolgen van projecten (bijvoorbeeld de uitwerking van de aanbevelingen die geformuleerd werden in de audit van de AIG met betrekking tot de verwijderingen). Bij LPA BRUNAT zijn er 72 personeelsleden (op 291 die voorzien zijn op de OT) te kort bij de Afdeling Grenscontrole maar werd daarentegen niet bespaard bij de *intelligence* teams.

12. De directie LPA is er zich van bewust dat ze onvoldoende haar rol kan spelen bij de informatie-uitwisseling. LPA BRUNAT had immers tot de politie-hervorming een monopoliepositie op dat vlak. LPA BRUNAT beschikte toen als enige sectie over een informatieteam (CIT).

13. De directeur LPA maakte nog geen grondige analyse van het echte personeelstekort. Wel blijkt duidelijk deze noodzaak op centraal vlak. Ook blijkt het moeilijk te zijn om binnen de aanwezige capaciteit projectleiders met voldoende kennis en motivatie te vinden. Bij het analyseren van het personeelstekort moet men ook rekening houden met het feit dat de huidige OT[3] niet meer aangepast is aan de huidige toestand binnen de luchthavens. De werklast is de laatste jaren fors toegenomen gezien de stijging van het aantal passagiers, de bijkomende controles na de terroristische aanslagen in Brussel en naar aanleiding van BelPIU-hits en ANPR-hits (zie *infra*).

14. Er kon worden vastgesteld dat er weinig nieuwe structuren werden opgericht bij de diverse secties LPA maar dat er daarentegen (1) veel vaste overlegstructuren (zie *infra* punt 4.1.7) bij kwamen die als positief ervaren worden en (2) heel wat projecten inzake *intelligence*, al dan niet centraal aangestuurd, het daglicht zagen.

15. Het oprichten van ILP-structuren wordt momenteel overgelaten aan elke LPA die hierin dient te investeren met eigen capaciteit.

16. Niet alle secties LPA beschikken over of hebben nood aan *intelligence*-structuren. Sommige secties LPA hebben wel dergelijke structuren (vooral bij LPA BRUNAT en GOSSELIES), andere beschikken eerder over specialisten in bepaalde materies (Valse en Vervalste Identiteitsdocumenten (VVI), immigratie, …).

17. Voor LPA GOSSELIES werd dit verwezenlijkt door het inplaatsstellen van het Zonaal Informatiekruispunt (ZIK). Bij LPA BRUNAT werden de volgende nieuwe *intelligence*teams, naast het reeds bestaande CIT (reactief) opgericht: het ANPR-team, het API/PNR-team en SERVATOR (communiceert informatie naar de luchthavens inzake COPPRA, Insider Threat en Awareness).

.....

[3] Deze OT dateert van 2015. Op deze OT zijn er 291 personeelsleden voorzien voor de Afdeling Grenscontrole van LPA BRUNAT. Inmiddels zijn er heel wat passagiers bij gekomen op de luchthavens. Te Zaventem bijvoorbeeld waren er in 2015 nog 18 miljoen passagiers, momenteel zijn dit er al meer dan 27 miljoen.

18. De *intelligence*teams, hiervoor vermeld, zijn meestal voltallig maar de capaciteit gaat ten koste van andere opdrachten. Ook werd een groot aantal tools gecreëerd, op diverse niveaus, met het oog op een betere verspreiding en exploitatie van informatie (Yammer, Sharepoint, Teams, …). Het Comité P stelt bij zowat alle respondenten vast dat hierbij een nieuw probleem de kop opsteekt, nl. dat het soms moeilijk is voor de leden van de luchtvaartpolitie om nog goed te weten welk kanaal of welke tool ze moeten consulteren om informatie op te zoeken of door te sturen en dat er vaak ook een grote overlapping is in de communicatie via deze kanalen, waardoor sommige zaken meerdere malen verspreid worden.

➢ Verder te ondernemen acties

19. De directeur LPA dient een grondige analyse te maken van zijn personeels-capaciteit en hieruit de nodige conclusies te trekken met betrekking tot de invulling van de nodige structuren op het vlak van informatiebeheer. Hierbij dienen de OT's herzien te worden in functie van de actuele parameters, behoeften en opdrachten.

20. Hierbij moet nagegaan worden of de creatie van een informatiekruispunt voor luchthavens of zelfs voor alle verbindingswegen een meerwaarde zou betekenen op het vlak van operationeel informatiebeheer. In dat kader moet verder bekeken worden of dit informatiekruispunt op het niveau LPA directie of LPA BRUNAT kan komen, of zelfs nog verder, of LPA directie niet moet geïntegreerd worden in LPA BRUNAT (zoals vroeger, waarbij uiteraard ook verder moet bestudeerd worden hoe de coördinatie tussen de verschillende secties LPA dan dient te verlopen). Het centraal aansturen van informatie inzake luchthavengebonden materies en projecten zou zeker een meerwaarde kunnen betekenen op het vlak van informatiebeheer. Hierdoor zou niet alleen de informatieflux tussen de directie en LPA BRUNAT verbeterd kunnen worden maar zou ook bespaard kunnen worden op personeel door dit op een andere manier in te zetten.

21. Gezien het personeelstekort moeten er, in samenspraak met de bevoegde overheden (o.a. parket), prioriteiten gesteld worden, vooral met betrekking tot de nieuwe opdrachten (hits ANPR en BelPIU).

22. Er dient ook bekeken te worden of er een CIO (*chief information officer*) dient in plaats gesteld te worden om de huidige communicatie te stroomlijnen/hervormen.

4.1.2 Aanbeveling 2

➢ Analyse

23. Volgens de directeur LPA is er absoluut nood aan een procesbeschrijving doch deze bestaat nog niet. Daar zou onvoldoende tijd en personeel beschik-

baar voor zijn. Punctueel zijn dan wel weer een aantal deelprocessen uitgeschreven in nota's, zoals dienstnota's inzake functioneel beheer, de optimalisatie van de informatieflux binnen LPA, de afhandeling van hits BelPIU, het gebruik van de module melding in ISLP, … Uit de terreinbevragingen blijkt dat de directie LPA zich momenteel nog te veel toelegt op het administreren en te weinig op het eigenlijk managen of het operationeel aansturen van de diverse secties LPA via informatiegestuurde processen.

24. Er werd evenmin al beslist op welke fenomenen LPA prioritair zicht wil hebben omdat DGA nog geen prioriteiten voor de luchthavens bepaalde. De fenomenen zijn gekend doch LPA weet nog niet welke prioriteit er moet aan toegekend worden. Het nieuwe Nationaal Veiligheidsplan (NVP) wordt afgewacht evenals de opdrachtbrief van DGA zodat een nieuw beleidsplan met aangepaste doelstellingen kan opgesteld worden. Hoe dan ook, meent het Comité P dat er blijvend aandacht moet besteed worden aan de grens-gerelateerde criminaliteit met bijkomende aandacht voor terro-gerelateerde fenomenen (LTF, radicalisatie, …). Ook de opsporing van valse en vervalste documenten (inclusief de "lookalikes") zal een problematiek blijven die veel aandacht, expertise en informatie-uitwisseling vraagt, zeker met de afschaffing van Intra-Schengencontroles.

25. Op de luchthaven van ZAVENTEM is een werkgroep gestart met alle politionele betrokken partijen (parket, FGP, Douane en LPA BRUNAT) om in een eerste fase alle bestaande kwantitatieve gegevens te verzamelen. De bedoeling is om op middellange termijn een veiligheidsplan te ontwikkelen voor de luchthaven van ZAVENTEM. De fenomenen en prioriteiten[4] zijn al jaren gekend en hiervoor werden aparte teams opgericht.

➢ Verder te ondernemen acties

26. De procesbeschrijving moet structureel aangepakt worden. Er dient een analyse per fenomeen uitgewerkt te worden. Hiervoor dient niet per se gewacht te worden op het nieuwe NVP of de opdrachtbrief DGA aangezien de luchthavengerelateerde fenomenen al jaren gekend zijn en dezelfde zijn.

4.1.3 Aanbeveling 3

➢ Analyse

27. Er kan niet echt een communicatiestrategie opgemerkt worden binnen LPA. Het is niet steeds duidelijk via welk kanaal informatie moet verspreid worden tussen de verschillende secties LPA. Daarnaast merken wij wel diverse positieve initiatieven: (1) de inplaatsstelling van ISLP binnen alle secties LPA, (2) het doorsturen van informatie door de directeur operaties LPA via mail, nota's of

[4] Dit betreft volgens respondenten grensgerelateerde criminaliteit (mensenhandel/mensensmokkel, documentenfraude en verdovende middelen) met bijkomende aandacht voor terro-gerelateerde criminaliteit.

fiches, (3) het wekelijks doorsturen van operationele informatie (cijfergegevens, te trekken lessen en trends) door de strategische analist van LPA BRUNAT naar de diverse secties LPA, (4) LPA News (nieuwsbrief), (5) regelmatige vergaderingen diensthoofden, … De vraag is evenwel of deze informatie wel doorstroomt naar de basis (zie ook randnummer 36).

28. Op het vlak van informatieverspreiding binnen LPA zijn ook INFO TIMES[5], LPA INTELLIGENCE[6] en MEMO TERRO[7] van belang. Binnenkort zouden ook nog de bijkomende tools GENDEC (informatie met betrekking tot privévluchten) en AEROTASK operationeel worden. Het merendeel van de respondenten stelt dat er veel tools zijn maar weinig strategie en opleiding hieromtrent.

29. Niettegenstaande zeker kan opgemerkt worden dat de informatiestromen al een stuk beter lopen dan bij ons vorig onderzoek, dient het Comité P toch op te merken dat het overleg tussen de luchthavens momenteel eerder punctueel dan structureel is.

➢ Verder te ondernemen acties

30. Het overleg tussen de luchthavens dient meer structureel te verlopen. Bij het uitschrijven van een communicatiestrategie moet zeker ook rekening gehouden worden met de vorming inzake het steeds maar toenemend aantal tools. Zie hiertoe ook het belang dat moet onderzocht worden of een *Chief Information Officier* (CIO), al dan niet tijdelijk, geen meerwaarde zou kunnen betekenen.

4.1.4 Aanbeveling 4

➢ Analyse

31. Het is duidelijk dat er nood is aan een centralisatie van informatie, *intelligence* en expertise. Reeds tal van projecten inzake expertise werden opgestart (zoals het AVIA-team, AVIA General Aviation, project AIRPOL, informatiesysteem VVI en projecten TERRO) en LPA kent vele specialisten in diverse domeinen doch de expertise is momenteel versnipperd binnen LPA en wordt momenteel onvoldoende centraal beheerd en aangestuurd.

➢ Verder te ondernemen acties

32. Aangezien dit absoluut noodzakelijk geacht wordt door alle respondenten, dient nagedacht te worden over een centraal aangestuurd expertise- en *intelligence*centrum. Hierbij moet nagedacht worden op welk niveau dit dient

.....

[5] Maandelijks infoblaadje intern LPA met onderwerpen als HRM, operationele info, …

[6] Infoblaadje intern LPA met informatie betreffende nieuwe modus operandi, operationele trends, …

[7] Brochure verspreid onder alle leden LPA. Hierin wordt uitgelegd hoe men dient te reageren op de diverse mogelijke incidenten terrorisme.

geïnstalleerd te worden, welke interne en externe partners hieraan zouden kunnen deelnemen, wat de juiste taakomschrijving kan zijn onder meer rekening houdend met diverse initiatieven van de EU die nog op stapel staan. In afwachting van een dergelijk expertisesysteem en als eerste aanzet kan, volgens de directie LPA, de fusie van LPA directie en LPA BRUNAT een belangrijke stap zijn. Hierbij zouden in eerste instantie de verschillende cellen en structuren inzake expertise en *intelligence* kunnen integreren. Een andere denkpiste kan zijn om een soort CENTREX op te richten op het niveau van de dertien Schengengrenscontroleposten[8].

4.1.5 Aanbeveling 5

➢ Analyse

33. Deze aanbeveling had vooral betrekking op het communiceren van de missie en de visie door de directie aan haar personeelsleden, de optimalisatie van het leiderschap binnen LPA en het optimaliseren van de communicatie.

34. Met betrekking tot het communiceren van de visie en de missie kan het Comité P vaststellen dat de directie hieromtrent de nodige initiatieven genomen heeft: (1) in de beleidsnota's die in het verleden werden opgesteld, worden steeds de missie, de visie en de waarden herhaald en (2) binnen LPA werd in 2018 een nota '*organisatie en werking LPA*' verspreid onder de eenheden en partners. Ook bij LPA BRUNAT worden de missie en de visie steeds overlopen bij de planningsgesprekken met de officieren.

35. Naar aanleiding van een audit door de AIG over de verwijderingen werd binnen LPA BRUNAT een specifiek traject leiderschap voor de officieren LPA BRUNAT uitgewerkt. Gezien het ernstig tekort aan officieren en de toegenomen werklast, werd dit traject echter stilgelegd. Er blijken volgens respondent ook onvoldoende officieren te zijn bij LPA en bovendien zou er zich bij sommige aanwezige officieren in de Afdeling Politiezorg van LPA BRUNAT een probleem voordoen van kwaliteit en motivatie.

36. Inzake optimalisatie van de communicatie werden enkele communicatietools zoals SHAREPOINT, TEAMS en YAMMER ter beschikking gesteld. Diverse secties LPA hebben op eigen initiatief tools ontwikkeld en ook binnen de directie werd gestart met een project om de communicatie te stroomlijnen.

37. Het is niet duidelijk welke tool voor welke communicatie en informatie dient aangewend te worden. Het is momenteel dan ook niet duidelijk of de juiste info bij de juiste persoon of dienst terechtkomt.

.....

[8] Dit betreffen aan de luchtgrenzen: de luchthavens Brussel Nationaal (Zaventem), Charleroi (Gosselies - Brussels South), Oostende-Brugge, Antwerpen (Deurne), Luik (Bierset) en Kortrijk-Wevelgem, aan de zeegrenzen: de havens van Antwerpen, Oostende, Zeebrugge, Gent, Blankenberge en Nieuwpoort en aan de landgrenzen :treinstation Brussel-Zuid - Internationale treinen.

38. De communicatie tussen LPA directie en de diverse secties LPA wordt als goed en vlot ervaren doch is voor verbetering vatbaar. Goede communicatie-kanalen zijn evenwel nog te vaak afhankelijk van persoonlijke initiatieven.

39. Algemeen kan gesteld worden dat het uitwerken van de aanbevelingen van de CAF-evaluatie, gezien te weinig capaciteit, op het terrein gestopt is.

➢ Verder te ondernemen acties

40. Er dient een duidelijke strategie op punt gesteld te worden om de communicatie nog beter te stroomlijnen. Dit zal meteen ook een meerwaarde betekenen bij het uitschrijven van de diverse processen.

4.1.6 Aanbeveling 6

➢ Analyse

41. Het Comité P stelt een goede evolutie vast op dat vlak. De factoren terrorisme en radicalisme hebben ervoor gezorgd dat een dergelijke verzuiling niet meer echt aan de orde is. Zowel tijdens de dagelijkse briefings als bij de diverse overlegvergaderingen of het gebruik van de diverse tools wordt er zo goed als geen onderscheid meer gemaakt tussen informatie van bestuurlijke en gerechtelijke politie.

42. Volgens de sectiechef LPA BRUNAT zou de databank KISS alle informatie van de luchthaven ZAVENTEM moeten samenbrengen. In het verleden zou DGJ er geen voorstander van geweest zijn dat eenheden van DGA het systeem KISS zouden gebruiken. Nu ligt dat anders. Hierdoor zou de specifieke databank van de politiezone VILVOORDE-MACHELEN dan ook niet meer nodig zijn. De databank KISS maakt geen onderscheid tussen bestuurlijke en gerechtelijke informatie en zeker ook door de gemengde dienst (*intelligence center* met leden LPA en FGP) die de databank in de toekomst zal beheren, is er een reële aanzet om dit probleem definitief uit de wereld te helpen in de dagelijkse functionering van de politiefunctie op de luchthaven LPA BRUNAT.

➢ Verder te ondernemen acties

43. De meerwaarde van een geïntegreerd *intelligence center* (DGA-DGJ) voor de nationale luchthaven ZAVENTEM dient in dit kader zeker bekeken en overwogen te worden.

4.1.7 Aanbeveling 7

➢ Analyse

44. De voornaamste partners voor de secties LPA zijn: (1) intern: FGP, DAO/Immigratie, omliggende politiezones, DirCo, CGOT, SICAD, AIK, BIC, SPN en (2) extern: luchthavenuitbater, BelPIU, ADIV, LOVECO en NAVECO, DGLV,

Veiligheid van de Staat, Douane, Defensie, SPW (Service Public Wallonie), luchtvaartmaatschappijen, DVZ, Frontex[9], het AVIA-netwerk[10].

45. De directie LPA legde geen protocollen op. Er bestaan enkele protocollen met FGP en sommige politiezones. Meestal handelen deze protocollen niet (enkel) over informatie-uitwisseling.

46. Volgens de directie LPA bestaat er enkel bij LPA BRUNAT een gestructureerd contact tussen bepaalde diensten: er is o.a. een dagelijks overleg op LPA BRUNAT tussen LPA INTELLIGENCE - Fenomenenteams van de Afdeling Grenscontrole en Politiezorg – Team API/PNR – STAATSVEILIGHEID – FGP/SITE AIRPORT. Op de regionale luchthavens zijn de contacten met interne en externe diensten (FGP en Douane) eerder punctueel en zeker niet gestructureerd zoals bij LPA BRUNAT het geval is. Er zou daar volgens sommige respondenten in kleinere luchthavens ook minder behoefte aan zijn. Zo bijvoorbeeld wordt deelgenomen aan het arrondissementeel rechercheoverleg, LTF's op het vlak van radicalisme en het netwerk "Grenscontrole".

47. Er is sinds 1 maart 2019 een protocolakkoord tussen LPA BRUNAT en de FGP HALLE-VILVOORDE met betrekking tot de overheveling van alle eenvoudige drugsdelicten. Sinds eind 2018 is er ook een protocolakkoord tussen LPA BRUNAT, de luchtvaartinspectie en BAC.

48. Er zijn diverse gestructureerde contacten en vergaderingen met zowel interne als externe partners. Op één uitzondering na, wordt gemeld dat de contacten met de Douane nogal stroef verlopen. De contacten met de Douane zijn dan ook eerder punctueel dan gestructureerd.

49. Een *best practice* volgens onze respondent zijn de *table top*-oefeningen die georganiseerd worden door LPA BRUNAT voor de partners van de luchthaven van ZAVENTEM. Deze oefeningen zijn meestal in het kader van terrorisme. Er wordt een bepaalde casus geschetst waarbij de partners dan samen dienen te zoeken naar de best mogelijke interventie. Hierover worden dan fiches opgesteld die ook naar de andere secties LPA verstuurd worden.

50. De communicatie met BelPIU verliep aanvankelijk niet goed. Er rezen problemen aangezien er een discussie was over wie de API-gegevens diende te krijgen. De wet voorziet immers dat "*de met grenscontrole belaste eenheden*" deze moeten ontvangen. De FOD Binnenlandse Zaken beheert dit nu en er wordt bekeken hoe dit opgelost kan worden naar de toekomst toe, aangezien er een probleem is met de vertrouwelijkheid van de gegevens binnen BelPIU en de

.....

[9] Het Europees grens- en kustwachtagentschap, ook bekend als Frontex, is een agentschap van de Europese Unie met hoofdkantoor in Warschau (Polen) belast met grenscontrole van het Europese Schengengebied, in coördinatie met de grens- en kustwacht van de lidstaten van het Schengengebied.

[10] Kleine luchthavens die niet tot de 13 officiële grenscontrolepunten behoren.

opvraagprocedure (via magistraat) enerzijds en anderzijds zouden deze gegevens ter beschikking moeten zijn voor grenscontrole. Vanuit de politie en BelPIU zou blijkbaar aan een oplossing gewerkt worden op middellange termijn. BelPIU zou initieel enkel de hits overgemaakt hebben zonder bijkomende informatie, maar sinds een recente wetswijziging kwam hier verandering in, zodat nu meer informatie kan doorgestuurd worden. De verstandhouding is verbeterd en dit onder meer ook door het doorgeven van profielen door LPA aan BelPIU, waardoor een bijkomende meerwaarde werd gecreëerd voor LPA.

51. Er werd binnen LPA BRUNAT een SPOC (Single Point of Contact) gecreëerd, met name het team API/PNR. Dit team werkt voor de volledige LPA en geeft informatie door aan de juiste diensten (politiezones, parket, …) of personen. Het grootste probleem is dat er een enorme toename aan hits wordt doorgestuurd naar LPA en er onvoldoende capaciteit is om al deze hits te behandelen (er waren in 2019 vijfmaal zoveel hits als in 2018). Vaak zijn de hits dan ook nog voor niet-Schengenvluchten, waardoor er extra interventie-capaciteit moet worden voorzien om de verdachte(n) te onderscheppen. Er is op dit ogenblik geen interventiebeleid ter zake uitgewerkt met bv. de gerechtelijke overheden om hier prioriteiten in te kunnen stellen.

- Verder te ondernemen acties

52. Het Comité P beveelt aan om op termijn bepaalde overlegmomenten en -structuren te formaliseren met een protocol. Met betrekking tot BelPIU dienen de samenwerkingsbanden verder geoptimaliseerd te worden door regelmatige evaluaties.

53. Bij de verdere uitbouw van het bereik van BelPIU qua passagiers dient er aandacht besteed te worden aan de uitbouw van een interventiebeleid inzake hits (prioriteitenstelling in functie van de beschikbare capaciteit).

4.1.8 Aanbeveling 8

- Analyse

54. De directeur LPA stelt dat er nog geen opsporingsprogramma werd opgesteld maar dat daar zeker nood aan is. Bij een dergelijk opsporingsprogramma dienen niet alleen de luchthavengebonden fenomenen en criminaliteit betrokken te worden maar ook de recente initiatieven: (1) van het parket HALLE-VILVOORDE dat een “Intelligence Led Policing”-project wenst op te starten op de lucht-haven waarbij zowel LPA, FGP als Douane moet betrokken worden, (2) van de DirCo die de opvolging en aanpak van de geradicaliseerde werknemers op de nationale luchthaven graag uitgebreid wil zien naar andere luchthavens en (3) met betrekking tot general aviation, (4) met betrekking tot de API-gegevens, …

55. Momenteel is er enkel een opsporingsprogramma uitgewerkt voor terrorisme op LPA BRUNAT.

➢ Verder te ondernemen acties

56. Deze aanbeveling werd nauwelijks uitgevoerd en blijft derhalve van toepassing. LPA dient hierbij in eerste instantie zelf haar prioriteiten te bepalen.

4.1.9 Aanbeveling 9

➢ Analyse

57. Deze aanbeveling is gerealiseerd sinds 2012. Er wordt jaarlijks één sessie van twee en een halve week georganiseerd. Deze opleiding wordt momenteel geëvalueerd. De respondenten stellen dat de diverse secties LPA slechts weinig personeel naar de opleiding kunnen sturen wegens personeelsgebrek. Ook vragen bepaalde secties LPA om tijdens de opleiding meer aandacht te schenken aan de praktijk en om meer opleidingen per jaar te organiseren zodat nieuwe medewerkers sneller de opleiding kunnen volgen.

➢ Verder te ondernemen acties

58. Bij de evaluatie van deze opleiding rekening houden met de gemaakte opmerkingen van de secties LPA.

4.1.10 Aanbeveling 10 (uit het dossier "Badgecommissie" uit 2008)

➢ Analyse

59. Ten opzichte van de eerste vaststellingen uit 2008 werd intussen een hele weg afgelegd en is de screening – die sinds 2012 niet meer per luchthaven gebeurt maar wel nationaal – er fel op vooruitgegaan. Voor de federale politie is de dienst screening (CG/FIW/Screening) nu het aanspreekpunt voor de Nationale Veiligheidsoverheid (NVO)[11]. Deze dienst screening krijgt de lijsten met nieuwe werknemers van NVO, kijkt deze na in de beschikbare databanken (ANG gerechtelijk en bestuurlijk, IP, SIS, strafregister, SIDIS) en maakt een eerste evaluatie. Dit resultaat wordt dan in het kader van de proactieve recherche door de FGP HALLE-VILVOORDE/SITE AIRPORT verder geanalyseerd en eventueel aangevuld. Er wordt ruimer gescreend dan vroeger (toen enkel luchtvaartveiligheid). Zo wordt nu ook rekening gehouden met zware criminaliteit (*cf.* art. 90ter Sv.), radicalisme/extremisme en geweldsdelicten. In ieder geval is het zo dat geval per geval wordt bekeken (feitenkwestie).

60. Er zijn evenwel enkele nieuwe problemen die hierbij de kop opsteken: zo o.a. is de internationale screening een probleem evenals het feit dat de .....

[11] Zie schema in bijlage.

screening slechts om de vijf jaar gebeurt en ook dient er nog werk gemaakt te worden van een nationaal opvolgingssysteem binnen de federale politie.

➢ Verder te ondernemen acties

61. Hoewel de screening van de werknemers efficiënt en effectief werd uitgewerkt, dient de federale politie zowel intern als extern met de voorziene partners nog enkele verbeterpunten weg te werken.

5. Conclusies

62. Niettegenstaande LPA zich bewust is van een informatiegestuurde politiewerking en de informatiedoorstroming zowel intern als extern LPA al een stuk vlotter verloopt, werd er nog onvoldoende uitvoering gegeven aan de aanbevelingen uit 2012. Sommige aanbevelingen werden maar zeer partieel of zelfs helemaal niet uitgevoerd. De redenen hiervoor aangegeven en/of vastgesteld door het Comité P zijn: (1) personeelstekorten, (2) een te afwachtende houding van de directie LPA, (3) het onvoldoende stellen van prioriteiten en (4) tijdsgebrek.

63. Er is vooral nog gebrek aan: (1) een grondige analyse van het echte personeelstekort, (2) een analyse met betrekking tot het oprichten van een centraal aangestuurd informatiekruispunt en/of expertisecentrum ten voordele van alle entiteiten LPA, (3) een procesbeschrijving en -opvolging op basis van een duidelijke fenomeenanalyse, (4) een duidelijke communicatiestrategie (niet steeds duidelijk via welk kanaal of welke tool informatie moet doorgestuurd worden), (5) een opsporingsprogramma (niettegenstaande de nood eraan werd aangegeven).

64. Niettemin vallen ook heel wat *best practices* te noteren, zoals: (1) het duidelijk communiceren van de visie en missie door de directie LPA, (2) diverse vaste overlegstructuren, (3) heel wat projecten en teams inzake *intelligence* zagen het daglicht (ZIK, CIT, ANPR-team, API/PNR-team, SERVATOR), (4) de creatie van diverse tools, op diverse niveaus, met het oog op een betere verspreiding van informatie, (5) het wekelijks doorsturen van operationele informatie (cijfergegevens, te trekken lessen en trends) door de strategische analist van LPA BRUNAT naar de diverse secties LPA, (6) de geïntegreerde benadering van bestuurlijke en gerechtelijke informatie, (7) diverse gestructureerde contacten en vergaderingen met zowel interne als externe partners, (8) de *table top*-oefeningen georganiseerd door LPA BRUNAT voor de partners van de luchthaven ZAVENTEM en (9) de functionele opleiding.

65. De verbeterpunten uit 2008 met betrekking tot de badgecommissie werden zo goed als weggewerkt. Er werd in dat kader, in samenwerking met de diverse partners en op basis van een efficiënte informatiedoorstroming, een goed functionerend en performant evaluatiesysteem op punt gezet.

6. Aanbevelingen

66. Verder invulling geven aan de aanbevelingen uit 2012 door o.a.:

- een grondige analyse te maken van de personeelscapaciteit LPA en hieruit de nodige conclusies te trekken met betrekking tot de invulling van de nodige structuren op het vlak van informatiebeheer;

- na te gaan of de oprichting van een centraal informatiekruispunt en/of expertisecentrum voor luchthavens of zelfs voor alle verbindingswegen een meerwaarde zou betekenen op het vlak van operationeel informatiebeheer en in dat kader verder bekijken of dit op niveau LPA directie of LPA BRUNAT kan komen, of zelfs nog verder, of LPA directie niet opnieuw moet geïntegreerd worden in LPA BRUNAT;

- samen met de bevoegde overheden prioriteiten te stellen en dit vooral met betrekking tot de nieuwe opdrachten (zoals grenscontroles naar aanleiding van hits BELPIU, controles naar aanleiding van hits ANPR en controles in het kader van het beveiligingsplan voor de luchthaven na de aanslagen);

- de procesbeschrijving structureel aan te pakken in combinatie met een duidelijke fenomeenanalyse;

- een communicatiestrategie uit te schrijven en te implementeren waarbij rekening moet gehouden worden met de vorming inzake het steeds maar toenemend aantal tools;

- op termijn bepaalde overlegmomenten en -structuren te formaliseren met een protocol. Met betrekking tot de huidige goede samenwerking met BelPIU dienen de samenwerkingsbanden verder geoptimaliseerd te worden door regelmatige evaluaties;

- een duidelijk opsporingsprogramma uit te schrijven op basis van de prioriteiten van LPA.

67. In het kader van de aanbevelingen uit 2008 (badgecommissie) dient de federale politie samen met de voorziene partners te streven naar een verdere optimalisatie van het evaluatiesysteem.

7. Lijst met afkortingen

ADIV	Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid van het leger
AIG	Algemene inspectie van de federale politie en van de lokale politie
ANG	Algemene Nationale Gegevensbank
ANPR	Automatic Number Plate Recognition
AIK	Arrondissementeel Informatiekruispunt
API	Advanced Passenger Information
Art.	Artikel
AVIA	Aviation
BAC	Brussels Airport Company
BELPIU	Belgian Passenger Information Unit
BIC	Bestuurlijke Informatiecel (DirCo)
CAF	Common Assessment Framework
CENTREX	Expertisecentrum
Cf.	Conform
CGCCR	Coördinatie- en Crisiscentrum van de Regering
CG/FIW/Screening	Commissariaat-generaal/Interne werking/Screening Dienst op niveau van de commissaris-generaal belast met het uitvoeren van screenings
CGI	Directie van de internationale politiesamenwerking
CGOT	Vroegere benaming van de dienst belast met de internationale uitwisseling van informatie, nu zijn deze taken overgenomen door CGI
CIT	Contact- en Informatieteam van LPA BUNAT
CIO	Chief Information Officer
COPPRA	Community-oriented Policing for the Prevention of Radicalisation and Terrorism
DAB	De Directie beveiliging van de Algemene directie van de bestuurlijke politie
DAO	Directie van de operaties inzake bestuurlijke politie
DGA	Federale Politie - Algemene directie van de bestuurlijke politie
DGA/DAO/IMMI	Directie van de operaties inzake bestuurlijke politie – Migratie
DGJ	Federale Politie - Algemene directie van de gerechtelijke politie
DGLV	Directoraat-generaal van de luchtvaart
DirCo	Directeur-coördinator van de gedeconcentreerde coördinatie- en steundirectie (federale politie)
DVZ	Dienst Vreemdelingenzaken
EU	Europese Unie
FGP	Federale Gerechtelijke Politie
FGP/SITE AIRPORT	Federale Gerechtelijke Politie op de luchthaven te Zaventem
FOD	Federale Overheidsdienst
FRONTEX	Frontières extérieures, het Europees grens- en kustwachtagentschap

ILP	Intelligence Led Policing
Info	Information, informatie
IP	Interpol
ISLP	Integrated System for Local Police
IT	Informatietechnologie
KISS	Analysetool om gegevens te verwerken en te structureren (Keep It Simple Stupid)
MFO	Omzendbrief inzake “Missions Fédérales/Federale Opdrachten”
LOVECO	Lokaal Veiligheidscomité
LPA	Luchtvaartpolitie
LTF	Local Task Force
NAVECO	Nationaal Veiligheidscomité voor de burgerluchtvaart
NVO	Nationale Veiligheidsoverheid
NVP	Nationaal Veiligheidsplan
OT	Organisatietabel
PNR	Passenger Name Records
SICAD	Communicatie- en informatiedienst van het arrondissement
SIDIS	Administratieve databank van de FOD Justitie voor het dagelijks beheer van de gevangenisbevolking
SIS	Schengeninformatiesysteem
SPN	Scheepvaartpolitie
SPOC	Single Point Of Contact
SPW	Services Publics Wallonie
Sv.	Strafvordering
VSSE	Veiligheid van de Staat
VVI	Valse en vervalste identiteitsdocumenten
ZIK	Zonaal Informatiekruispunt

8. Bijlage “Schema veiligheidsscreening werknemers luchthaven”

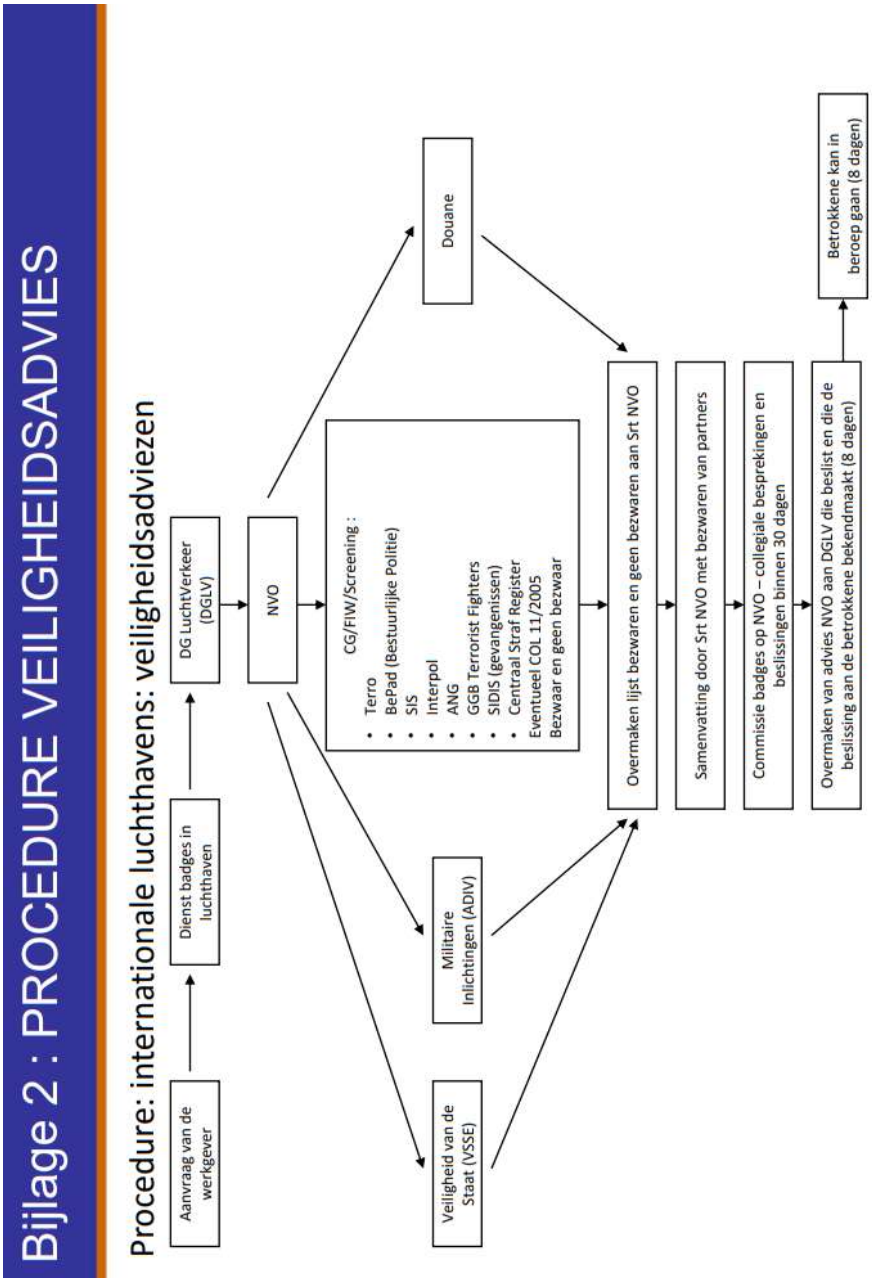

9. Bijlage: “Antwoord van de commissaris-generaal”

Police

Police Fédérale
Commissariat général

Avenue de la Couronne 145A
1050 BRUXELLES
Tél. 02 227 51 34
Mail CG@police.belgium.eu

Comité P

Monsieur Herman Daens
Conseiller
Rue de Louvain 48/7
1000 Bruxelles

21-08-2020

Nos références	CG- 2020/4048	Votre correspondant	Claude Fourmanoir
Votre lettre du	16 juillet 2020	Téléphone	02 554 48 29
Vos références	Dossier : C/2018-001205 Stuk : 2020-006545/O/04/nvb	Mail	claude.fourmanoir@police.belgium.eu

Objet : Flux d'information dans les aéroports – Projet de rapport

Monsieur le Conseiller,

Mes services et moi-même avons pris connaissance du projet de rapport dont objet. Je vous remercie pour l'opportunité qui nous a ainsi été donnée d'en prendre connaissance en prélecture.

Dans ce cadre, et afin d'adéquatement informer le Comité P, les points suivants sont portés à votre connaissance :

Quant à la recommandation relative à l'analyse de la capacité en personnel au sein des services de police aéroportuaire :
Dans le cadre de l'analyse d'impact de nombreux nouveaux défis opérationnels (implémentation de l'art 8.2 Schengen, mise en œuvre du Brexit, politique post attentat, augmentation du nombre de passagers, mise en place du projet smart border, ...), diverses études de capacité ont été réalisées (voir documents repris en annexe). Compte tenu du caractère éminemment évolutif de ces défis, ces études doivent régulièrement être réévaluées.

Quant à la recommandation relative à l'établissement de priorités dans les missions imparties à la LPA :
Un projet de note pour la priorisation des HIT Belpiu est en cours de rédaction. Celui-ci se réfère à une matrice de décision permettant de se baser sur des critères de décision objectifs. Ce projet doit toutefois encore être discuté avec les autorités judiciaires, ainsi que d'autres partenaires internes et externes pour valider les choix proposés. Ce projet de note est joint au présent courrier.
Un exercice plus général de priorisation sera réalisé, notamment sur la base des études capacitaires précitées.

Enfin, quant à la recommandation (9) reprise dans le rapport de 2012 relative à l'évaluation de la formation fonctionnelle, une telle évaluation est réalisée de manière systématique avec les candidats et des membres de la direction de la LPA. En conséquence de ces évaluations, des adaptations ont été apportées à ladite formation (à titre d'exemple inclusion des formations BDO et Dossin, ...) et le dossier d'agrément a fait l'objet d'une mise à jour et se trouve actuellement dans sa dernière phase de validation auprès des organisations syndicales.

Mes services restent à votre disposition pour de plus amples informations.

Je vous prie d'agréer, Monsieur le Conseiller, ma haute considération.

Premier Commissaire divisionnaire Marc DE MESMAEKER
Commissaire général